

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ
УТИЦАЈА ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
ЗА КОМПЛЕКС МАРИНЕ У
БАЧКОМ НОВОМ СЕЛУ
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ - НОВИ САД

Е - 2327/1

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА

мр Тамара Зеленовић Васиљевић

ДИРЕКТОР

Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш.

Нови Сад, Март 2012. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА:

мр Тамара Зеленовић Васиљевић

СТРУЧНИ ТИМ:

Весна Просеница, дипл.инж.арх.
Теодора Томин Рутар, дипл. правник
Милан Жижић, дипл.инж.маш.
Лана Исаков, маст.дипл.инж.арх.
Далибор Јурица, дипл.инж.геод.
Зоран Кордић, дипл.инж.саоб.
Бранко Миловановић, дип.инж.мели.
Славица Пивнички, дипл.инж.пејз.арх.
мр Љубица Протић Еремић, дипл.инж.хорт.
Зорица Санадер, дипл.инж.елек.
Дејан Илић, грађ.техн.
Ђорђе Кљаић, геод.техн.
Драгана Митић, оператер
Аљоша Дабић, копирант

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	2
1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ.....	2
2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА.....	3
2.1. САДРЖАЈ ПЛАНА.....	3
2.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА.....	4
3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПЛАНА	5
3.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ.....	5
3.2. НАМЕНА ПОВРШИНА И ВРСТА ИЗГРАДЊЕ	6
3.3. МРЕЖА И КАПАЦИТЕТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ	6
3.3.1. Саобраћајна инфраструктура	6
3.3.2. Водопривредна инфраструктура.....	7
3.3.3. Електроенергетска инфраструктура.....	7
3.3.4. Електронске комуникационе инфраструктуре.....	7
3.3.5. Термоенергетске инфраструктуре.....	7
3.3.6. Стање зеленила	7
3.4. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	7
3.5. ЕВИДЕНТИРАНИ И ЗАШТИЋЕНИ ДЕЛОВИ ПРИРОДЕ И НЕПОКРЕТНИ СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ	7
3.5.1. Заштићена природна добра.....	7
3.5.2. Заштићени непокретни споменици културе	8
3.6. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА КОМПЛЕКСА МАРИНЕ	8
3.6.1. Прихватни објекат наутичког туризма – комплекс марине.....	8
3.6.2. Угоститељски објекат	9
3.6.3. Саобраћајне површине	9
3.6.4. Зелене површине	9
4. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ	9
5. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ	10
6. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА).....	11
7. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	11
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	12
1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	12
2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	13
3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	13
4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА. 15	15
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	16
1. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА НЕУСВАЈАЊА ПЛАНА	16
2. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА УСВАЈАЊА И ИМПЛЕМЕНТИРАЊА ПЛАНА	16
3. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОРА НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	17

4. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	17
5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	20
6. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	25
IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	26
V ПРОГРАМ ПРАЂЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	26
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА	27
2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЂЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	27
2.1. ЗАКОНСКИ ОКВИР.....	27
3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА.....	29
4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА.....	30
VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	30
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ	30
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	31
VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА	31
VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	32
ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	32

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА КОМПЛЕКС МАРИНЕ У БАЧКОМ НОВОМ СЕЛУ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 135/2004 и 88/2010) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања плана.

На основу Решења о изради извештаја о стратешкој процени утицаја бр. 501-16/2011-IV-05 којим се прописује потреба за израду стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу на животну средину, које је донела Општинска управа општине Бач, 8. јула 2011. године приступа се изради *Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу на животну средину.*

За носиоца израде Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу на животну средину (у даљем тексту: Извештај о стратешкој процени), одређен је ЈП "Завод за урбанизам Војводине", Нови Сад, Железничка 6/III.

Извештајем о стратешкој процени су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

Плански основ за израду Плана представља Просторни план општине Бач.

У складу са одредбом члана 27. Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС и 24/11), План детаљне регулације се доноси за делове насељеног места, уређење неформалних насеља, зоне урбане обнове, инфраструктурне коридоре и објекте и подручја за која је обавеза његове израде одређена претходно донетим планским документом.

Концепт плана урађен је у складу са Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", број 31/10, 69/10 и 16/11), као и са прописима који посредно или непосредно регулишу ову област:

- Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка 64/10-УС и 24/11);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 31/10, 69/10 и 16/11);
- Законом о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС", бр. 72/09 и 18/10);
- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка);
- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11-УС);
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр.135/04 и 36/09);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04);
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10);
- Закон о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/05, 123/07 и 101/11);
- Закон о железници ("Службени гласник РС", бр. 18/05);
- Закона о безбедности у железничком саобраћају ("Сл.гласник РС", 60/98 и 36/99);
- Закон о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС и "Службени лист СРЈ", број 16/01-СУС и "Службени гласник РС", број 20/09);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", број 88/11)
- Закон о геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", број 44/95 и 101/05-др.закон, члан 38.став 3.)
- Закон о туризму ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 99/11-др. закон);
- Закон о електронским комуникацијама ("Службени гласник РС", бр. 44/10);
- Закон о енергетици ("Службени гласник РС", број 57/11 и 80/11-исправка);
- Закон о енергетици ("Службени гласник РС", број 84/04, чл. 15. став 1. тачка 1), члан. 66. ст. 5. и 6. и чл. 70. став 1.)
- Законом о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", бр. 36/09);

- Закон о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др.закон и 99/11-др. закон);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда ("Службени гласник РС", бр. 36/09);
- Закон о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09 и 92/11);
- Закон о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 88/09 - др. закон и 104/09 - др.закон);
- Закон о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/09);
- Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 11/02);

као и други законски и подзаконски акти, који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

Стручну основу за израду овог Плана представља информациона и техничка документација, као и услови и подаци добијени од надлежних органа и институција.

2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА

2.1. САДРЖАЈ ПЛАНА

На основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу, коју је донела Скупштина општине Бач, приступило се изради Плана детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу (у даљем текст План).

План се ради у складу са одредбама плана вишег реда - Просторним планом општине Бач ("Службени лист општине Бач" бр. 6/07).

Садржина и начин израде Нацрта плана су регулисани одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 72/09 и 81/09 – Исправка, 64/10 – УС и 24/11) и Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник Републике Србије", бр. 31/10, 69/10 и 16/11). План је урађен у складу и са другим прописима који непосредно и посредно регулишу ову област из области саобраћаја, водопривреде, животне средине и др.

Циљ израде Плана је уређење простора у складу са планираном наменом, уз строго поштовање услова заштите природе и животне средине.

Планом се утврђују намене површина, инфраструктурни правци и коридори, зоне и целине са истим правилима уређења и грађења, као и правила и услови заштите простора са посебним особеностима и ограничењима.

За потребе израде Плана коришћена је и релевантна планска, информациона и техничка документација, као и подаци добијени од надлежних органа и институција.

Нацрт Плана се састоји од текстуалног и графичког дела, а **текстуални део** садржи следеће елементе:

УВОД

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА У ВИДУ ЗАКЉУЧКА

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ГРАНИЦА ОБУХВАТА ПЛАНА И ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

1.1. ГРАНИЦА ОБУХВАТА ПЛАНА

1.2. ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.1. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА И ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА ПОСЕБНЕ ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ

2.2. НАМЕНА ЗЕМЉИШТА

- 2.3. ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ, ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ И ФОРМИРАЊЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ПАРЦЕЛЕ
- 2.4. РЕГУЛАЦИОНЕ ЛИНИЈЕ УЛИЦА И ЈАВНИХ ПОВРШИНА И ГРАЂЕВИНСКЕ ЛИНИЈЕ СА ЕЛЕМЕНТИМА ЗА ОБЕЛЕЖАВАЊЕ НА ГЕОДЕТСКОЈ ПОДЛОЗИ, НИВЕЛАЦИОНЕ КОТЕ УЛИЦА И ЈАВНИХ ПОВРШИНА
- 2.5. ТРАСЕ, КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ЗА САОБРАЋАЈНУ, ЕНЕРГЕТСКУ, КОМУНАЛНУ И ДРУГУ ИНФРАСТРУКТУРУ
- 2.6. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПО ЦЕЛИНАМА ИЛИ ЗОНАМА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА, КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ
- 2.7. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ
- 2.8. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ
- 2.9. УСЛОВИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПРИСТУПАЧНОСТИ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЛИЦИМА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА У ПРОСТОРУ

3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

- 3.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОВРШИНАМА ЈАВНЕ НАМЕНЕ
- 3.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОВРШИНАМА ПРЕТЕЖНЕ НАМЕНЕ

4. ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ПРЕДВИЂЕНА ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Нацрт Плана садржи и *графички део*.

2.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА

Циљеви уређења и изградње комплекса марине која је предмет Плана су:

- спровођење одредби Просторног Плана општине Бач који је дефинисао претежне намене: туристичко-рекреативни садржаји – марина и наутички клуб,
- усклађивање планираног решења са ситуацијом на терену,
- валопризација постојећих саобраћајних праваца - дела сабирне насељске саобраћајнице, пешачких и бициклистичких токова, мирујућег саобраћаја и регулација саобраћајних токова,
- дефинисање саобраћајних прикључака до планираних комплекса,
- валоризација јавне комуналне инфраструктуре - снабдевање водом, електричном енергијом, електронском комуникационом инфраструктуром, гасом или другим енергентом, атмосферска и фекална канализација,
- дефинисање прикључака на јавну комуналну инфраструктуру,
- заштита животне средине и природних целина.

Студијом мреже марина на Дунаву у АП Војводини из 2006. године, која представља почетну фазу реализације Пројекта развоја наутичког туризма као једног од приоритета Програма привредног развоја АП Војводине за период 2004-2007 године ("Службени лист АП Војводине", бр.10/2004) предвиђено је да марина у Бачком Новом Селу буде марина IV категорије. Обавезан садржај прописан је Правилником о врстама, минималним условима и категоризацији објеката наутичког туризма.

Укупно грађевинско земљиште обухваћено Планом је подељено на следеће целине:

- комплекс марине,
- угоститељски објекат,
- саобраћајно-манипулативне површине,
- акваторија рукавца,
- небрањено плавно подручје.

Према Студији мреже марина на Дунаву у АПВ, у марина у Бачком Новом Селу је IV категорије, а потребно је обезбедити 50 везова и то за рибарске чамце 90%, а за чамце са кабином 10%.

3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПЛАНА

3.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ

Хидролошке и хидрографске карактеристике подручја

Река Дунав чини природну границу општине Бач, дужином од 43 km, а дуж целе обале изграђен је насип прве одбрамбене линије од km 51+936 код Бачког Новог Села па до деонице општине код Даљске кривине на km 96+900. Насип има следеће карактеристике:

- Ширина круне 6 метара,
- Нагиб косине небрањене стране 1:3,
- Нагиб косине брањене стране 1:7,
- Ширина шумског заштитног појаса износи 60 метара.

Хидрографске и хидрогеолошке карактеристике територије општине Бач су веома повољне и представљају развојни фактор у даљем организовању и уређењу овог простора, нарочито у погледу комплексног коришћења вода.

У обухвату Плана налази се насип прве одбрамбене линије чија кота круне се налази на 85,11 mАНВ, а максимални рачунски ниво воде Дунава (стогодишња вода) износи 83,34 mАНВ.

Подземне воде

Кретање вода прве-фреатске издани на територији општине Бач има пресудан утицај на дренараност читавог подручја.

На територији општине, дубина подземних вода није уједначена и у зависности је од геоморфолошких одлика терена, близине Дунава и педолошког састава земљишта.

Дубина је најмања у алувијалној равни где практично избија на површину терена, а на лесним терасама ниво осцилира на већој дубини и има тенденцију кретања ка алувијалној равни.

Сеизмика

Према карти макросеизмичке рејонизације коју је издао сеизмолошки завод Србије за 1987. годину за повратни период од 50 година, простор општине Бач се налази у зони где се очекује максимални интензитет потреса од 7°MCS, што битно не утиче на стање физичке структуре.

Клима

Територија општине налази се у појасу умерено континенталне климе, са следећим карактеристикама појединачних елемената:

Температура ваздуха - Најхладнији месец у години је јануар (средња температура - 1,1°C, ређе фебруар, док је најтоплији јули/август, са максималном средњом температуром 28,1°C. Апсолутни температурни минимум забележен на овом простору је 24. јануара 1963. године и износи -29°C, а апсолутни максимум 6. јула 1950. године, 41,2°C. Амплитуда између ових двеју екстремних вредности 70,4°C. Појава мразних дана карактеристична је за период између 18. октобра (средњи датум појаве првог мраза) и 20. априла (средњи датум појаве последњег мраза). У ретким случајевима евидентирани су мразеви у септембру, односно мају. Највећа учесталост мразних дана је у јануару 26,6.

Ветрови - Према учесталости јављања ветрова, карактеристично је следеће: најчешћа је појава ветрова из западног квадранта, нарочито северозападног, који има највећи број јављања, а затим из источног квадранта, где је по броју јављања доминантна кошава. У односу на 1000 дана, број тишина је 235.

Брзине ветрова су мале, 2-3 m/s, изузетно се јављају појединачни удари јачих ветрова, што се нарочито односи на кошаву.

Влажност ваздуха - Највећа средње годишња влажност ваздуха је у децембру 86%, најмања у јулу 71%, док је средње годишња релативна влажност 76%.

Када се тиче распореда по годишњим добима, карактеристично је да је највећа просечна релативна влажност у току зиме (83%), најмања лети (71%) док је влажност у пролеће знатно нижа (72%) него у јесен (78%).

Падавине - Највише талога се излучи у јуну (88 mm), а најмање у октобру (39 mm). Средња годишња вредност падавина износи 696 mm. Распоред падавина по годишњим добима је прилично уједначен, ипак, највише талога се излучи током летњих месеци (29%) и пролећа (25%) готово иста количина талога.

3.2. НАМЕНА ПОВРШИНА И ВРСТА ИЗГРАДЊЕ

Планом је обухваћена површина која се налази уз одбрамбени насип, чија је висинска кота изједначена са котом круне насипа и належући део акваторије рукавца Дунава. У западном делу обухваћеног подручја изграђен је објекат намењен угоститељству.

3.3. МРЕЖА И КАПАЦИТЕТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ

3.3.1. Саобраћајна инфраструктура

Постојећом планском документацијом (Просторним планом општине Бач), као и Студијом мреже марина на Дунаву у АП Војводини ближе је дефинисана просторна и функционална дефиниција простора уз дунавску обалу на територији општине Бач са свим припадајућим садржајима.

Локација која је предвиђена за локацију марине се налази југозападно од насеља Бачко Ново Село у ванграђевинског подручју, непосредно уз насип, унутар рукавца "Јама" на приближној стационажи ~**km 1319.0** леве стране водног (пловног) пута реке Дунав – улаз у рукавац.

Саобраћајна доступност је остварена преко приступне саобраћајнице, који повезује насеље са овим локалитетом уз Дунав. Ова саобраћајница се касније, унутар грађевинског подручја, трансформише у главну насељску саобраћајницу – трасу државног пута II реда бр.102 кроз насеље. Осим функције повезивања насеља са микролокалитетом, главна насељска саобраћајница је и веза са државном путном мрежом.

С обзиром да на посматраној локацији нема изграђених објекти саобраћајне инфраструктуре (осим саобраћајнице на насипу) предвиђена је изградња комплетне саобраћајне инфраструктуре (приступних саобраћајница, укрштања), која ће повезивати све садржаје прихватног објекта наутичког туризма преко приступне саобраћајнице са насељем и категорисаном путном мрежом.

На предметној локацији постоје одговарајући просторни и урбанистички елементи за формирање садржаја друмског - путног саобраћаја, који ће омогућити функционално саобраћајно повезивање унутар комплекса, а такође и омогућити квалитетну и безбедну везу са окружењем преко система државних путева (ДП II реда бр. 102).

С обзиром на све наведене услове, може се рећи да на локацији посматране марине нема препрека за формирање планираних садржаја.

3.3.2. Водопривредна инфраструктура

Насеље Бачко Ново Село, снабдева се водом са изворишта у центру насеља. Кота терена изворишта је око 82 mАНВ. Извориште чини један бунар који каптира подземне воде из водоносне средине плиоцена. Квалитет подземних вода не задовољава нормативе за воду за пиће - садржај органских материја и амонијум јона изнад максималне дозвољене концентрације (у даљем тексту: МДК). Поред овога, повећан је садржај гасова (сумпорводоника и метана) изнад МДК. Најближа инсталација постојећег водовода пречника Ø 63 mm, положена је од насеља до објекта мотела на обали рукавца Дунава "Јама".

Канализација отпадних вода није изграђена, већ се евакуација отпадних вода и даље врши преко непрописно изведених септичких јама, чиме се непосредно угрожава животна средина и здравље људи.

Одвођење атмосферских вода у Бачком Новом Селу решено је са отвореним каналима положеним уз уличне саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотоке, депресије на периферији насеља или непосредно у мелиоративне канале. Канали углавном не врше своју функцију због неодржавања, па су неретко засути и тада постају "упојни канали".

3.3.3. Електроенергетска инфраструктура

На планираном подручју нема изграђене електроенергетске инфраструктуре.

3.3.4. Електронске комуникационе инфраструктуре

На планираном подручју нема изграђене електронске комуникационе инфраструктуре.

3.3.5. Термоенергетске инфраструктуре

На планираном подручју нема изграђене термоенергетске инфраструктуре.

3.3.6. Стање зеленила

У обухвату Плана се налази, вегетација шумског заштитног појаса Дунава, а на самој локацији будуће марине нема зеленила.

3.4. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

С обзиром на то да на предметној локацији има изграђен један угоститељски објекат и одбрамбени насип, који је у функцији одбране од поплава, стање животне средине је условљено карактером простора. На небрањеном делу површине је формирана аутохтона вегетација условљена природним условима и врстом тла.

3.5. ЕВИДЕНТИРАНИ И ЗАШТИЋЕНИ ДЕЛОВИ ПРИРОДЕ И НЕПОКРЕТНИ СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ

3.5.1. Заштићена природна добра

На простору обухвата Плана нема регистрованих заштићених природних добара.

Река Дунав и њено приобаље представљају еколошки коридор од међународног значаја који припада еколошкој мрежи Републике Србије на основу Уредбе о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", бр. 102/10). Уједно, представља станиште насељено заштићеним врстама, које су заштићене на основу Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/10 и 47/11). У складу са овим Правилником, у непосредној близини обухвата Плана, регистровано је станиште строго заштићених врста од националног значаја, које је планирано за заштиту ВАС04.

3.5.2. Заштићени непокретни споменици културе

На простору који је обухваћен Планом нема регистрованих заштићених културних добара.

3.6. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА КОМПЛЕКСА МАРИНЕ

Планом су дефинисане следеће намене:

- површина намењена комплексу марине (прихватном објекту наутичког туризма),
- површина намењена угоститељском објекту (постојећи објекат),
- саобраћајне површине.

У обухвату Плана су и косине насипа, део плавног замљишта и део водене површине Дунавца ("Јама"). Акваторија Дунавца се састоји од две функционалне целине:

- обални појас који је саставни део комплекса марине,
- појас водног (пловног) пута акваторије Дунавца.

3.6.1. Прихватни објекат наутичког туризма – комплекс марине

Зона прихватног објекта наутичког туризма - комплекс марине, обухвата површину од 0,72 ha.

Комплекс марине је објекат наутичког туризма специјализован за пружање услуга веза, снабдевања, чувања, одржавања и сервисирања пловних објеката, пружање угоститељских услуга, услуга изнајмљивања пловних објеката, као и других услуга у складу са захтевима и специфичним потребама наутичких туриста.

За потребе паркирања предвиђена су паркинг места у склопу комплекса.

Комплекс марине се састоји од два функционална дела:

- А. Објекти на води
- Б. Објекти на копну.

А. Објекти на води

У акваторији Дунавца и на делу обале који је непосредно уз водену површину планирани су следећи објекти:

- Понтони, означени везови
- Пристан

Уз предложени понтон је предвиђено је 56 привеза за рибарске чамце (дужине 5,5 m, и 6 привеза за чамце са кабином (дужине до 10 m). Уколико се укаже потреба, могуће је, доградњом понтона, повећати број привеза, како за мања, тако и за већа пловила.

Са спољне стране понтона предвиђен је пристан за мање бродове или јахте.

Б. Објекти на копну

На копненом делу комплекса марине планирани су следећи објекти:

- Вишенаменски објекат са следећим садржајима:
 - угоститељски садржаји
 - санитарни чвор
 - информативни пункт
 - пошта
 - банка
 - амбуланта
 - апотека
 - наутички клуб
 - спасиоци
- Контролна кућица
- Сервис и хангари за пловила.

До планираних објеката је обезбеђен колски и пешачки прилаз. Колски прилаз објектима марине је омогућен са насељске саобраћајнице, прикључењем на интерне саобраћајне површине. Зелена површина ће бити уређена партерним зеленилом.

3.6.2. Угоститељски објекат

Постојећи објекат, чија је намена угоститељство, је могуће задржати као трајни објекат. Планом је предвиђен интерни приступни пут, ван комплекса марине, са могућношћу формирања паркинга.

3.6.3. Саобраћајне површине

Саобраћајне површине чине приступна саобраћајница, која поврзује планиране садржаје са насељем, интерна саобраћајница (са паркингом) као приступ угоститељском објекту и бицикличка стаза уз насип.

Планирана је изградња приступне саобраћајнице у улици И.Л.Рибара и на насипу. Унутар комплекса марине интерна саобраћајница омогућава приступ до свих садржаја: саобраћајница води до угоститељског објекта са пратећим садржајима и паркинг простором, а у продужетку се налази рампа која води до понтона.

Друга интерна саобраћајница омогућава приступ другом угоститељском објекту који се налази на насипу, уз коју је планиран паркинг за посетиоце угоститељског објекта.

3.6.4. Зелене површине

Зелене површине у оквиру обухвата Плана чине: зеленило унутар комплекса марине, зеленило на насипу ван комплекса марине и зеленило небрањеног дела.

4. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ

Простор обухваћен овим Планом је неизграђено грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља.

С обзиром да на предметном простору нису вршена мерења квалитета параметара животне средине (воде, ваздуха и земљишта), није могуће квантитативно валоризовати постојећу угроженост природних ресурса, али се може извршити процена и анализа у наведеном контексту на основу одређених активности, које су присутне у овом делу општине Бач.

Карактеристике животне средине које се односе на простор у обухвату Плана, могуће је валоризовати у смислу ширег подручја у односу на комплекс марине, који су предмет овог Плана. Недостатак локалног регистра извора загађивања и неразвијен интегрални систем мониторинга квалитета ваздуха, воде, земљишта и буке на нивоу јединице локалне самоуправе, као примарне мере заштите животне средине, указују на одређени немар према коришћењу природних ресурса.

Негативни утицаји на земљиште ће се појавити приликом извођења грађевинско-техничких радова, што налаже примену мера за њихову санацију односно планско озелењавање у складу са условима за очување биодиверзитета.

Спровођењем ових радова постоји потенцијална могућност дестабилизације геоморфолошких одлика терена и деградација екосистема, услед чега је неопходно водити рачуна о максималној заштити постојеће вегетације у непосредној околини простора у обухвату Плана.

Поједина питања из области заштите животне средине нису била меродавна за разматрање. Сагласно члану 6. Закона о стратешкој процени утицаја ("Службени гласник РС" бр. 135/04 и 88/10), у Извештају о стратешкој процени утицаја нису посебно разматрана следећа питања:

- **Климатске промене** и девастација озонског омотача - с обзиром да садашња и очекивана продукција CO₂ и других гасова са утицајем на озонски омотач, на планском подручју није меродавна у негативном или позитивном смислу са становишта обавеза према међународним споразумима у вези климатских промена и заштите озонског омотача;
- **Нејонизујуће зрачење** - с обзиром да утицај планом предвиђених објеката који су извор таквог зрачења није идентификован као значајан на нивоу овог Плана и стратешке процене;
- **Јонизујуће зрачење** - с обзиром да досадашња истраживања и сазнања о природном и другом зрачењу, врстама и садржају радионуклида не индикују опасност по здравље људи, уз поштовање прописа и обавеза из тих прописа у вези постојања и руковања материјалима и опремом, која је извор зрачења (планским решењима се не предвиђају мере и радови којима би се стање у овој области животне средине могло погоршати).

5. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ

Планска решења су заснована на размотреним питањима планираних садржаја предметног простора, комуналне опремљености, стања животне средине и потребама опремања и уређења простора у циљу остваривања планираних функција.

Разматрани утицаји на животну средину, услед изградње марине, односе се на:

- потенцијално штетнеутицаје буке,
- загађивање воде,
- загађивање тла,
- настанак отпадних материја.

Аспект заштите животне средине имплементиран је у процес планирања свих садржаја и активности за остваривање функција предвиђених објеката, али је и формулисан у виду обавезних планских мера заштите природе и животне средине приликом изградње и функционисања планираних објеката у комплексу са припадајућом инфраструктуром.

Конкретно, разматрана питања се односе на услове и мере за опремање простора у обухвату Плана потребном водопривредном, саобраћајном и осталом инфраструктуром, озелењавање простора у обухвату Плана, као и на изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода за потребе комплекса марине.

Питања разматрана у оквиру изградње водопривредне инфраструктуре на планском простору, формулисана су у односу на остваривање здравствено-санитарних услова, као и заштиту земљишта и водних ресурса. У контексту заштите наведених природних ресурса, разматрано је и питање одвођења атмосферских вода и отпадних санитарних вода које се пре упуштања у реципијент морају пречистити на постројењу у оквиру комплекса.

Решавање проблематике отпадних вода на савремени начин, подразумева прихватање у затвореном канализационом систему, одвођење до локације за пречишћавање и пречишћавање до нивоа захтеваног квалитета. На овај начин се у максималној мери спречава загађење тла и подземних вода и спречава директно доспевање отпадних вода у отворене водотоке. Истовремено се пречишћавањем отпадних вода, обезбеђује враћање употребљених вода у исправном стању у поновни циклус кружења воде у природи. Овај пројекат значајно доприноси побољшању режима подземних вода (квалитет и нивои), као последица пречишћавања и значајно побољшава квалитет животне средине овог подручја.

Опремање простора електроенергетском и електронском комуникационом инфраструктуром односи се на стварање одговарајућих услова, којима ће се обезбедити несметано функционисање планираног садржаја.

Планом уређења зелених површина комплекса, планирано је формирање заштитног зеленила у оквиру комплекса марине. Формирање зелених површина разматрано је у контексту санитарно-хигијенске функције (заштита од ветра, заштита земљишта и ваздуха), али и визуелног изоловања комплекса од околних садржаја.

Приликом планирања и изградње гасоводне инфраструктуре, морају се обезбедити и применити посебни услови од надлежних институција. Под претпоставком да сви услови надлежних органа и организација буду испоштовани, с обзиром да они подразумевају мере заштите са аспекта заштите животне средине, у Плану нису разматрани проблеми у вези гасоводне инфраструктуре.

6. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)

Планом нису предвиђена варијантна решења. Усвојена решења су интерпретирана у Плану и предметним елаборатом, односно Извештајем о стратешкој процени утврђено је да су у складу са основним принципима одрживог развоја у погледу свих даљих активности на простору у обухвату Плана.

У случају нереализовања Плана, уређење и коришћење простора у обухвату Плана ће се вероватно одвијати у смеру негативног тренда развоја непосредног и ширег подручја у односу на предметни простор, непланске реализације садржаја и активности које не испуњавају претходне услове заштите природе и животне средине и тиме је очекивана потенцијална деградација природних вредности и ресурса на подручју у обухвату Плана и у окружењу.

7. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Због специфичности простора у обухвату Плана, непосредног и ширег окружења, као и планираних садржаја, у поступку израде Плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења.

Све консултације су релевантне за процес стратешке процене и израду Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана, а услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења.

У току израде Плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину прибављени су услови и сагласности од стране следећих надлежних институција:

1. Покрајински завод за заштиту природе;
2. Министарство за инфраструктуру, Сектор за речнио саобраћај, Лучка капетанија Нови Сад
3. ЈВП "Воде Војводине" (Мишљење)
4. Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру
5. Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије "Електровојводина" ДОО, Електродистрибуција Сомбор
6. Предузеће за телекомуникације, "Телеком Србија" АД Београд, Дирекција за технику, Извршна јединица Нови Сад
7. ЈКП "Тврђава" Бач
8. Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Управа за ванредне ситуације у Новом Саду
9. ЈП "Војводина шуме" Нови Сад
10. Дирекција за унутрашње пловне путеве "Пловпут".

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Стратешка процена утицаја Плана интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Општи и посебни циљеви Стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Плану.

1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Дефинисањем општих циљева Стратешке процене утицаја поставља се оквир за њихову даљу разраду кроз дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне средине као и спровођење принципа одрживог развоја.

Са становишта дугорочне организације коришћења, уређења и заштите простора, концепт одрживог развоја представља стратешку активност којом се дефинишу плански принципи и критеријуми заштите, средства и развој инструмената заштите животне средине.

Концепт одрживог развоја простора у обухвату Плана огледа се у детаљнијој планској организацији и уређењу, вредновањем капацитета планираних садржаја у односу на потребе, као и усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима.

Општи циљеви Стратешке процене, који се заснивају на вредновању и процени могућих утицаја на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана, су:

- обезбеђивање стандарда корисника простора адекватним комуналним опремањем у складу са принципима заштите животне средине, и уз адекватну земљишну политику;
- рационално коришћење природних ресурса;
- одрживо управљање отпадним материјама;
- примена адекватних мера заштите воде и земљишта од загађења током реализације и функционисања планираног садржаја;
- поштовање свих предвиђених мера заштите од акцидената;
- успостављање мониторинга квалитета животне средине за предметно подручје у складу са потребом.

Приликом израде планова, већина општих циљева везана је за планска документа вишег реда и услове које они диктирају, док се посебни циљеви дефинишу за конкретни разматрани простор, а односе се на специфичност, намену површина и др.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу наведених општих циљева Стратешке процене у претходном поглављу, анализе стања животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у планским решењима, утврђују се посебни циљеви Стратешке процене у појединим областима.

Посебни циљ стратешке процене у контексту **заштите од буке и вибрација** односе се на процену планских активности у оквиру планираних садржаја у току изградње и у току експлоатационог периода објеката у комплексу марине.

Циљ у сегменту **заштите вода**, односи се на процену планског решења за решавање одвођења и третмана отпадних комуналних и атмосферских вода у односу на дефинисане минималне захтеве за квалитет ефлуента и на заштиту воде у акваторији марине.

Циљ у области **заштите земљишта** односи се на процену утицаја који настају извођењем грађевинско-техничких радова, начином евакуације и пречишћавања отпадних вода, као и третмана и одношења отпада који настаје у комплексу марине.

Циљ стратешке процене који се односи на **комунално опремање, изградњу и уређење простора** односи се на процену планских решења у односу на специфичност непосредног и ширег окружења простора у обухвату Плана, постојеће стање и утицаје током изградње и експлоатације планираног садржаја на животну средину и предложених мера за спречавање постојећих и потенцијалних утицаја.

Посебан циљ стратешке процене у области **озелењавања** односи се на процену утицаја планираних активности у тој области, с обзиром на формирање зелених површина у контексту унапређења микроклиматских услова.

3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу дефинисаних посебних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину. Сврха индикатора стања животне средине је оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животној средини, као и утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Сврха њихове примене је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање (просторно, урбанистичко и др).

Имајући у виду обухват Плана, планиране садржаје, постојеће стање животне средине планског подручја и дефинисане посебне циљеве Стратешке процене утицаја, извршен је избор индикатора у односу на које је вршена стратешка процена утицаја предметног Плана на животну средину. Приликом дефинисања индикатора обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослонили на индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 37/11) у односу на постојеће стање животне средине и карактер Плана и планираних активности.

Табела 1. Индикатори стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу на животну средину

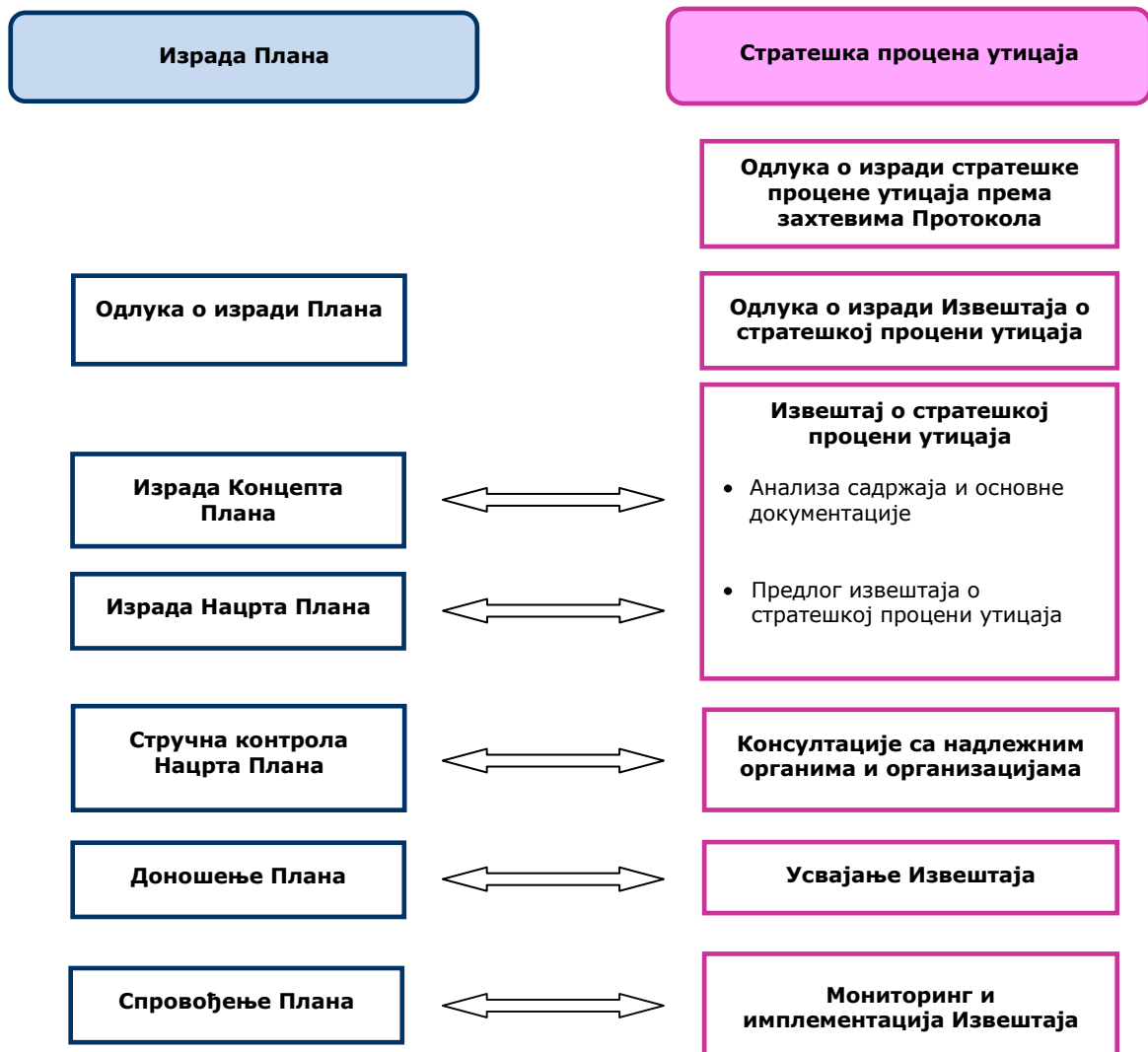
Област	Назив индикатора	Јединица мере
Заштита вода	Индикатор потрошње кисеоника у површинским водама	БПК ₅ (mgO ₂ /l), Амонијум (µgN/l)
	Квалитет воде за купање	%
	Индекс сапробности (SI)	Неименовани број
	SWQI (Serbian Water Quality Index)	Пет описаних индикатора и индикатор у боји
	Загађене (непречишћене) отпадне воде	%
Заштита земљишта и управљање отпадним материјама	Укупна количина произведеног отпада	Тона/годишње
Природна добра и биолошка разноврсност	Угрожене и заштићене врсте	Број и списак врста. Процент угрожености и заштићености
Бука	Укупан индикатор буке	Децибел

4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде стратешке процене утицаја на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања.

Истиче се и то да је стратешка процена утицаја делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би била потпуно интегрисана процедура израде стратешке процене утицаја треба да се преплиће са процедуром израде планова. Принцип израде дат на Схеми 1. представља модел по којем су се стручњаци ЈП Завода за урбанизам Војводине руководили при изради овог Нацрта Плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Схема 1. Везе између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја Плана на животну средину

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У процесу израде Плана и у поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, вредновани су следећи аспекти:

- природне карактеристике, постојеће стање и услови у простору;
- створене вредности, постојећа намене простора и досадашњи начин коришћења природних ресурса;
- стање комуналне опремљености и уређености подручја;
- стање и статус заштићених подручја;
- услови надлежних институција у поступку израде Плана и Стратешке процене;
- циљеви планских докумената вишег хијерархијског нивоа и циљеви предметног Плана.

С обзиром да Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта представљају варијантна решења Плана која подлежу Стратешкој процени утицаја Плана на животну средину, разматрана су два могућа варијантна решења:

- **Варијанта - I** - да се План детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу **не усвоји**;
- **Варијанта - II** – да се План детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу **усвоји и имплементира**.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређење постојећег стања, циљева и планских решења, ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте доношења или недоношења Плана.

1. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА НЕУСВАЈАЊА ПЛАНА

Варијантно решење у контексту **неусвајања** Плана детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу може за последицу имати:

- општина Бач губи свој велики развојни потенцијал;
- непланску реализацију садржаја и активности које не испуњавају претходне услове заштите простора и животне средине;
- нарушавање основног концепта дугорочног одрживог развоја непосредног и ширег окружења посебно у контексту развоја туризма;
- недостатак мера и инструмената за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин;
- непланско уређење простора у обухвату, са потенцијалном деградацијом природних вредности на подручју Плана и у окружењу;
- непоштовање мера обавезног инфраструктурног и комуналног опремања и уређења;
- непоштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине из планова на вишем хијерархијском нивоу и предметног Плана.

2. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА УСВАЈАЊА И ИМПЛЕМЕНТИРАЊА ПЛАНА

У Плану је извршена свеобухватна анализа подручја, постојеће структуре, стање инфраструктурне и комуналне опремљености, предности, потенцијали, могући ограничавајући фактори и услови надлежних институција, на основу чега су утврђена одговарајућа планска решења за даљи одрживи развој непосредног и ширег подручја у односу на простор у обухвату Плана, заштиту и одрживо коришћење природних ресурса.

Варијантним решењем у контексту **усвајања** Плана детаљне регулације за комплекс марине у Бачком Новом Селу стварају се услови за:

- рационалну организацију и уређење простора на основама заштите животне средине и одрживог коришћења простора;
- адекватно инфраструктурно и комунално опремање и уређење простора у обухвату Плана;
- пречишћавање отпадних вода из објеката у комплексу марине у складу са законски прописаним критеријумима за упуштање у крајни реципијент;
- заштиту природних вредности и животне средине (заштиту од загађивања подземних и површинских вода, заштиту од буке);
- заштиту здравља људи;
- примену планских мера заштите при реализацији планских решења и садржаја у обухвату Плана и мера управљања ванредним ситуацијама;
- имплементирање обавезујућих смерница прописаних планским документима вишег хијерархијског нивоа.

3. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОРА НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У поступку стратешке процене утицаја планских решења разматрана су два могућа варијантна решења (усвајање и неусвајање Плана) како би се извршило поређење и вредновање за избор најбоље варијанте.

Поређење варијантних решења је извршено на основу позитивних и негативних утицаја које би варијантна решења имала у датом простору, с обзиром на могућности организације простора у обухвату Плана, комуналног опремања и стварања оптималних услова за одвијање планираних садржаја.

Позитивни ефекти вредновани су са аспекта утицаја на:

- стање животне средине и природне ресурсе;
- створене вредности;
- инфраструктурну и комуналну опремљеност подручја;
- просторне и урбанистичке услове и могућност контролисаног управљања простором.

Усвајање Плана представља најбоље решење са аспекта контролисаног управљања простором. Формирање марине на Дунаву на територији општине Бач, у Бачком Новом Селу представља велики развојни потенцијал општине. Најприхватљивије решење са аспекта заштите животне средине односи се на оно које омогућава примену мера за спречавање негативних утицаја, рационално коришћење планираног комплекса, спровођење контроле квалитета животне средине и поштовање еколошких начела и принципа одрживог развоја.

4. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Утицај на животну средину је разматран у односу на природне ресурсе.

На основу анализе просторног развоја у плану вишег реда - Просторном плану Републике Србије Регионалном просторно плану АП Војводине, Просторном плану општине Бач и секторских стратегија и циљева, задатих просторно-планских, урбанистичких и еколошких смерница за очекиване позитивне ефекте у простору и животној средини, као и Студије марина на Дунаву дефинисани су општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја.

Основни циљ са еколошког аспекта је интегрална заштита и развој уз поштовање еколошких принципа и принципа одрживости у границама Плана уз избегавање конфликта, постизања компромиса и компензације у простору. Просторни план у контексту општих и посебних циљева Стратешке процене утицаја, оцењен је према могућим утицајима на:

- стање у простору - постојећа и планирана намена,
- постојећу и планирану мрежа насеља,
- стање инфраструктурне и комуналне опремљености,
- постојећи и планирани степен рационалности у коришћењу природних ресурса,
- стање природних и културних добара,
- постојеће и планирано стање и квалитет животне средине,
- постојећи и планирани степен ефикасности заштите животне средине,
- стање мониторинга животне средине;

Табела 2. Резиме главних еколошко-просторних проблема и ограничења подручја Плана у постојећем стању

УЗРОЦИ		ЕФЕКТИ - ПОСЛЕДИЦЕ
Постојећа намена површина	<ul style="list-style-type: none"> • просторно-положајне карактеристике постојеће намене простора • недостатак стратегије управљања просторним развојем • управљање природним ресурсима • демографске карактеристике 	<ul style="list-style-type: none"> • угрожавање еколошког и просторног потенцијала и капацитета • еколошко – просторни конфликти • просторно-економски конфликти, • утицаји на функције и намене у окружењу, емисија загађујућих материја (кумулативни, синергетски, краткотрајни, дугорочни, иреверзибилни) • угрожавање квалитета животне средине и здравља становништва • угрожавање природних и културних добара • размештај и доступност јавних служби, објеката и функција
Природни ресурси и заштићена подручја	<ul style="list-style-type: none"> • недовољна заштита међународног еколошког коридора реке Дунав • недовољна заштита станишта заштићених врста 	<ul style="list-style-type: none"> • угроженост заштићених врста и напуштање станишта
Мониторинг животне средине	<ul style="list-style-type: none"> • период праћења • једноставност показатеља • метод мерења • обрада података • приказивање резултата 	<ul style="list-style-type: none"> • бука и вибрација • загађеност земљишта у зонама утицаја (посредног и непосредног) • загађеност површинских вода река Дунав • информације, обавештавање
Мрежа саобраћајне инфраструктуре	<ul style="list-style-type: none"> • недовољна развијеност саобраћајне мреже 	<ul style="list-style-type: none"> • слаба доступност подручја плана са окружењем • недовољна повезаност и интеграција подручја
Хидротехничка инфраструктуре	<ul style="list-style-type: none"> • непостојање канализационе мреже • недовољна развијеност атмосферске канализације • недостатак уређаја за пречишћавање отпадних вода 	<ul style="list-style-type: none"> • загађивање дунавца и реке Дунав санитарним и зауљеним водама
Комунални капацитети-објекти и површине	<ul style="list-style-type: none"> • непланско одлагање отпада са подручја обухвата Плана 	<ul style="list-style-type: none"> • Појава неуређеног одлагања отпада • Неразвијен принцип разврставања отпада • Утицаји на пејзажне вредности простора
Предео, пејзаж, фауна и флора	<ul style="list-style-type: none"> • недовољна заштита природних предела • нарушавање аутохтоности 	<ul style="list-style-type: none"> • Промене природних карактеристика подручја • Угрожавање еколошке равнотеже • Угрожавање биодиверзитета

5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Квалитет животне средине предметног простора је неопходно унапредити и штитити због непосредне близине Дунава који представља еколошки коридор од међународног значаја, што налаже елиминацију свих негативних утицаја планираних објеката на окружење.

У Извештају о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину, вредновани су и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана и предложене су мере за смањење негативних утицаја на животну средину.

Интегрална заштита животне средине простора у обухвату Плана, непосредног и ширег окружења, обезбедиће се применом конкретних директних и индиректних мера. Дате мере представљају обавезе јединице локалне самоуправе, али и субјеката који својом делатношћу могу на било који начин испољити негативан утицај на природне ресурсе и природне вредности као и остале еколошке вредности.

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објеката потребно је планирати и примењивати следеће **опште мере заштите**:

- спречити расипање грађевинског материјала;
- отпадни материјал који настане током извођења радова прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену локацију;
- вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- утврдити обавезу санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова открију објекти или садржаји културе који би имали својства споменика и које би требало заштитити, обавеза је извођача радова и инвеститора да обуставе радове и о налазу обавесте надлежне органе како би се предузеле мере њихове даље заштите;
- уколико се приликом извођења грађевинских и других радова на предметном простору наиђе на природно добро геолошко-палеонтолошког или минерално-петрографског порекла, које би имало својства споменика природе и које би требало заштитити, дужност је и обавеза извођача радова и инвеститора да о томе обавесте надлежне органе који ће увидом у конкретне материјале прописати начин и услове њихове даље заштите;
- обезбедити посебан простор, потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја (грађевински материјал током изградње, материјал из ископа, комунални, амбалажни, отпад од чишћења сепаратора масти и уља и друге врсте отпада).

Мере заштите ваздуха

Мере заштите ваздуха током изградње и експлоатације предметног комплекса пратећом инфраструктуром, односе се на следеће обавезе:

- примена модерних мотора пловила и претоварне механизације са умањеном и контролисаном емисијом издувних гасова;
- уколико се обављањем делатности манифестује појава непријатних мириса, обавезна је редукација мириса;
- формирање заштитних појасева/зелених површина на слободним површинама у комплексу и ободом комплекса буке и у циљу подизања визуелног статуса простора;
- спровођење санитарно-хигијенских услова за рад и боравак људи у отвореном и затвореном простору.

Мере заштите вода

Мере заштите вода односе се на:

- извођење система сепаратне канализације;
- санитарно-фекалне воде одводити интерном канализацијом до ППОВ у комплексу;
- обавезу да квалитет пречишћене воде мора задовољавати законски прописане критеријуме за упуштање у крајњи реципијент;
- контролисани прихват потенцијално зауљене атмосферске воде са интерних саобраћајних, манипулативних површина и паркинга, као и третман у таложнику/сепаратору уља и масти којим се обезбеђује да квалитет пречишћених вода задовољава критеријуме реципијента;
- Праћење и одржавање пловила ради спречавања процуривања уља и горива из пловила;
- Обавезна употреба еколошки најповољнијих средстава за фарбање и антивегетативну заштиту, у циљу редовног премазивања фарбом и заштите површине пловила ради спречавања корозије и љускања фарбе;
- Контролисано руковање течним и чврстим опасним материјама (нафта, хемикалије итд);
- обавезно је правовремено спречавање ширења последица евентуалног акцидентног изливања загађујућих материја на акваторију еколошког коридора, као и хитно санирање последица просипања горива и уља на површину воде, као и других загађујућих материја.

Мере заштите земљишта

- Обезбеђивање посебног простора, посуда и осталих услова за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих врста отпадних материја и спровођење прописаних мера заштите при управљању отпадом;
- предузимањем мера директне заштите вода, обезбедиће се и заштита земљишта од загађења;
- спровести план озелењавања предметног простора.

Мере заштите при управљања отпадом

Мере заштите животне средине при управљању комуналним отпадом и осталим отпадним материјама:

- отпадни материјал који настане у току извођења грађевинско-техничких радова (грађевински материјал, гума, пластика, стакло, метал и др.), прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену локацију;
- правилна манипулација и благовремена евакуација отпадних материја комуналног порекла, насталих у оквиру комплекса;
- обезбеђење простора за посуде у које ће се отпад сакупљати и привремено чувати до одношења од стране надлежне комуналне службе;
- одржавање простора за посуде са отпадом у складу са санитарно-хигијенским условима, нарочито приликом претовара у транспортна возила;
- спречавање разношења и развејавања отпадних материја у затвореним и изолованим посудама за отпад.

Мере заштите живота и здравља људи

Планом предвиђене активности неће имати негативан утицај на кориснике простора.

Посебне мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја на становништво дате су у законским и подзаконским актима, који се односе на здравље и безбедност и заштиту на раду. Изградња свих видова инфраструктуре предвиђена Планом, имаће позитивног утицаја на обезбеђење функционалности садржаја.

Мере заштите од ванредних ситуација

При изградњи овог дела насеља треба водити рачуна о смањењу повредивости простора у ванредним условима, што се постиже стриктним поштовањем урбанистичких и других услова и норматива.

Подручје обухваћено Планом може бити угрожено од:

- геолошких појава (земљотрес);
- поплава-површинских вода;
- пожара, метеоролошких појава - атмосферско пражњење, олујни ветрови, атмосферске падавине (киша, град, снег);
- техничко-технолошких несрећа/акцидената и ратних разарања.

Планом су прописане одговарајуће мере заштите од оваквих појава.

Заштита од геолошких појава (земљотрес) обезбеђује се:

- прорачуном на отпорност за земљотрес јачине минимално 7⁰ MCS за све објекте;
- поштовањем прописане минималне ширине саобраћајних коридора, како би се обезбедили слободни пролази у случају зарушавања.

Заштита од поплава-површинских вода обезбеђује се:

- поштовањем задатих параметара и важећих прописа при градњи хидротехничких објеката;
- изградњом атмосферске канализационе мреже у коридорима саобраћајница.

Заштита од пожара обезбеђује се:

- придржавањем одредби Закона о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/09);
- обезбеђивањем потребног капацитета водоводне мреже тј. обезбеђивањем проточног капацитета и притиска за ефикасно гашење пожара (у складу са Правилником о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара ("Службени лист СФРЈ", бр. 30/91);
- градњом саобраћајница према датим условима (потребне минималне ширине, минимални радијуси кривина и носивости), за несметан пролаз ватрогасних возила и њихово маневрисање за време гашења пожара (Правилник о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара, "Службени лист СРЈ", бр. 8/95);
- поштовањем задатих регулационих и грађевинских линија;
- поштовањем прописа при градњи објеката (удаљеност између објеката различите намене, услови складиштења лако запаљивих течности/гасова/експлозивних материја, противпожарни пролази);
- одређивањем међусобних растојања при изградњи спратних зграда рачунским методама (у складу са важећим законским прописима);
- градњом објеката од негоривих материјала (опека, бетон и сл.), са конструкцијом објеката прописне сеизмичке отпорности, са елементима конструкције одређеног степена ватроотпорности који одговара пожарном оптерећењу;
- Неопходно је у складу са Правилником о заштити на раду организовати и спровести заштиту радника. Сви запослени радници морају бити квалификовани, здравствено способни, обучени и детаљно упознати са технологијом рада, опремом, опасностима које могу настати и заштитним мерама које треба спровести у току рада, као и оним које треба предузети у акцидентним ситуацијама. У складу са технологијом рада, уочене су и евидентиране могуће опасности, и на основу тога су урађена упутства за рад и заштиту са којима ће бити упознати радници, уз обавезу да их спроводе.

Заштита од метеоролошких појава - атмосферско пражњење, олујни ветрови, атмосферске падавине (киша, град, снег) обезбеђује се:

- уградњом громобранске инсталације у складу са законском регулативом;

- заштитом од олујних ветрова подизањем високог зеленила у складу са условима из Плана;
- заштитом од града постојећом противградном станицом са које се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете које спадају у 1. категорију експлозивних материја.

Мере уређења и припреме територије за потребе одбране земље, односно мере заштите и спасавања људи, културних и материјалних добара обезбеђује се:

- на основу услова и захтева Министарства одбране (приликом израде пројектне документације за објекте планиране на овом простору, морају се тражити услови од надлежног органа у Општини).

Мере заштите од акцидентата (техничко-технолошких несрећа)

Управљање ризиком је процес који се састоји од добро утврђених корака који, када се предузму у низу, подржавају боље доношење одлука тако што придонесе бољем увиду у ризик и његов утицај.

Ниво ризика даје много података о идентификовању могућности и о избегавању губитака.

Не постоји нулти ризик – без обзира на то да ли се ради о паковању, опреми, поступку, возилу или уређају. Уз то, тероризам или саботажа могу довести до неочекиваног акцидента, попут вишеструких пожара или истовремених експлозија исл.

Управна тела надлежна за заштиту околине, здравство и урбанизам треба да знају више о опасностима у одређеном подручју и околностима које би могле довести до катастрофе.

Два су аспекта појма "ризик":

- вероватноћа појаве акцидента унутар одређеног временског раздобља;
- последице за људе, имовину и околину.

Анализа опасности је покушај одмеравања последица акцидента с вероватношћу његове појаве. Вероватноћа и последице ретко се могу израчунати математичком прецизношћу. Ипак, неки се могу довољно тачно проценити да би се осмислиле практичне мере управљања ризиком. Вероватноћа појаве штете због акцидента смањена је ако се опасност спозна и схвате узроци и могуће последице догађаја. Врло важно је проучавање последица комбинованих догађаја (нпр.пожари који резултирају ослобађањем отровних гасова, експлозије које изазивају истицање отровних супстанци итд.).

Анализирани су утицаји који се јављају као последица акцидентних ситуација како у току изградње тако и у фази експлоатације објеката у комплексу марине јер исти представљају ризик у контексту могућих негативних утицаја на околину.

Све акцидентне ситуације које се могу појавити у току изградње и експлоатације, анализирају се у оквиру следећих група:

- акцидентне ситуације када се планиране мере заштите околине у експлоатацији покажу као неуспешне/неадекватне;
- акцидентне ситуације које се могу десити у фази извођења радова и радова на одржавању пловила;
- акцидентне ситуације као последица појаве природних катастрофа које се могу појавити у виду поплава, пожара, или земљотреса.

Иако је вероватноћа догађања акцидентних ситуација наведених типова обично мала и у функцији је више фактора, последице истих су знатне и озбиљне, што је у ствари и разлог анализе овог утицаја у процесу процене утицаја саобраћајница - пута на околину.

У циљу смањења вероватноће настанка акцидента потребно је придржавати се свих правила и мера које су прописане у оквирима законске проблематике Европске Уније (ЕУ прописи), пошто је ова проблематика у оквиру националног законодавства дефинисана у одређеној мери али институционални систем још увек није развијен на одговарајући начин.

Акциденти могу бити природни и изазвани човековим активностима. Исто тако, акциденти могу настати на путу и ван њега и могу изазвати несреће различитих размера. Они се не могу потпуно избећи и њима је потребно управљати кроз *Управљање ризицима (Risk 1management)*.

Поступак у вези ризика подразумева:

- процена ризика (risk assessment),
- управљање ризицима (risk management) и
- комуникација у вези ризика (risk communication).

Процена ризика се састоји у идентификацији могућих узрока акцидента, вези акцидента са другим условима који могу изазвати несреће, процена учесталости акцидента и процена утицаја на околину у случају акцидента. Ризик представља умножак вероватноће настанка несреће и њених последица, а у функцији трошкова спречавања настанка ризика, односно, трошкова санирања последица.

Комуникације у вези ризика односе се на све комуникације везане за спречавање акцидента, као и у вези санирања последица несреће.

Посматрајући предметне садржаје акциденти могу бити везани за:

1. експлоатацију саобраћајница и
2. активности које се дешавају у непосредном окружењу марине.

У току експлоатације саобраћајница могу настати акциденти, који могу бити изазвани неодговарајућим условима вожње у односу на карактеристике пута, услове саобраћаја и метеоролошке услове, премореношћу возача (као и другим условима који утичу на квалитет вожње), о неприлагођености услова саобраћаја специфичном терету који се превози.

У циљу смањења вероватноће настанка акцидента потребно је ускладити дозвољене брзине на појединим деоницама са радијусом кривине (у хоризонталној и вертикалној равни), те обавестити возача о ограничењима у вожњи – путем саобраћајне сигнализације. Посебна пажња треба да је усмерена на време смене дана и ноћи, као и у условима ноћне вожње (осветљеност раскрсница). Возач треба да је на време и више пута обавештен о наиласку на одређену раскрсницу како би на време донео одлуку о евентуалном напуштању пута.

Активности које се дешавају у непосредном окружењу саобраћајница односе се на акциденте који могу бити изазвани:

- радним садржајима у подручју гравитације саобраћајнице,
- експлоатацијом објеката уз саобраћајнице.

Током изградње планираних објеката, у циљу заштите од акцидента, неопходно је обезбедити паркирање грађевинских машина само на уређеним местима, уз предузимање посебних мера заштите од загађивања тла уљем, нафтом и нафтним дериватима и спречавати разношење чврстог отпада, који се јавља у процесу градње и боравка радника у зони градилишта, систематским прикупљањем и депоновањем на за то уређеним локацијама.

Опште мере предвиђене законским и другим прописима, подразумевају нормативе и стандарде који се примењују при изградњи трафостаница, средњенапонске 20kV и нисконапонске електроенергетске мреже, избору и димензионисању опреме и уређаја.

Овим мерама обухваћени су и услови надлежних органа и организација код издавања услова, одобрења и сагласности за изградњу објеката, извођење радова и употребу објеката. При изградњи морају се поштовати сви технички прописи предвиђени Законом. Опрема треба да буде атестирана прописно заштићена, обележена и са свим упуствима за безбедан рад.

Техничким мерама, уземљењем и громобранском заштитом објеката трафостаница и других планираних објеката, врши се заштита од могућег негативног утицаја атмосферског пражњења.

6. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Карактер, интензитет, сложеност, реверзибилност, вероватноћа, трајање, учесталост, понављање на локалном, регионалном и ширем значају, кумулативна и синергијска природа утицаја, могу се разматрати као:

- могући утицаји у границама валоризованог простора у обухвату Плана;
- могући утицаји на нивоу региона;
- могући утицаји националног значаја;
- могући утицаји глобалног значаја;
- могући утицаји из непосредног и ширег окружења на подручје обухвата Плана.

Просторно-положајне, природне карактеристике подручја и постојеће стање простора у обухвату Плана, опште карактеристике непосредног и ширег окружења, планиране намене и капацитети, намећу пре свега:

- вредновање потенцијалних утицаја и њихових карактера простора у обухвату Плана (локални ниво),
- вредновање утицаја, њихових карактера и ефеката на нивоу припадајућег региона (регионални ниво),
- вредновање значаја и карактера утицаја Плана на шире просторно окружење (национални ниво).

Вредновање подручја у обухвату Плана, с обзиром да реализација планских решења неминовно доводи до промена у простору, вршено је са аспекта позитивних и потенцијално негативних утицаја и ефеката:

- заузимања земљишта;
- промене пејзажно-предеоних карактеристика и вредности;
- саобраћајне матрице простора;
- планиране матрице комуналне инфраструктуре;
- промене урбанистичких параметара;
- планираног зеленила.

Постоји вероватноћа манифестовања негативних утицаја на природне вредности у обухвату Плана и окружењу, у случају непоштовања мера претходног комуналног и инфраструктурног уређења простора у обухвату Плана, непоштовања прописаних правила уређења и грађења, непоштовања мера претходног комуналног и инфраструктурног уређења непосредног и ширег окружења комплекса, непоштовања мера заштите животне средине и мера заштите од акцидентних (удесних) ситуација.

На основу анализе могућих утицаја и вредновања могућих промена и ефеката у простору и животној средини, може се закључити да се имплементацијом Плана изазива трајна промена у простору са дугорочно позитивним ефектима.

Позитивни ефекти имплементације Плана односе се на обезбеђивање контролисаног управљања простором и животном средином. Мониторинг животне средине омогућиће и контролу утицаја Плана на животну средину. Примена и спровођење планираних мера

заштите при имплементацији Плана, контрола и надзор над применом мера и мониторинга параметара животне средине, представљају обавезне еколошке мере и смернице у циљу спречавања појава негативних утицаја и ефеката на животну средину у обухвату Плана.

Стратешка процена утицаја представља вредновање са аспекта:

- примењених мера превенције на планском нивоу за спречавање и минимизирање потенцијално штетних утицаја на стање и квалитет површинских и подземних вода, буке, природна и културна добра, зеленило и пејзажне вредности и укупан квалитет животне средине;
- рационалног, еколошки прихватљивог коришћења свих природних ресурса;
- обавезног имплементирања мера за отклањање могућих последица стратешког карактера у простору и на животну средину.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Није предвиђена даља урбанистичка разрада предметног простора. Условe за пројектовање и изградњу дати на основу правила грађења датих у овом Плану.

План детаљне регулације представља детаљну урбанистичку разраду путем које се од ширих просторно-стратегичких циљева постепено прелази на конкретна решења предметног простора.

Инвеститори су обавезани да за све објекте за чију су изградњу дати услови у Плану, а који могу имати негативног утицаја на животну средину, израде Студију о процени утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 69/05), Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08), као и у складу са другим прописима из ове области.

Овим студијама се предлажу све мере активне заштите простора, мере заштите у случају акцидентних ситуација и програм праћења стања животне средине, у складу са законском регулативом.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Успостављање система мониторинга је један од приоритетних задатака како би се све прописане мере заштите животне средине могле успешно имплементирати у пракси. Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана садржи, према Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10), следеће ставке:

- 1) Опис циљева Плана;
- 2) Индикаторе за праћење стања животне средине;
- 3) Права и обавезе надлежних органа;
- 4) Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА

Опис циљева Плана наведен је у поглављу 2.2. овог Извештаја.

Основни циљ Програма праћења стања животне средине је да се обезбеди, поред осталог, правовремено реаговање и упозорење на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и потпунији увид у стање елемената животне средине и утврђивање потреба за предузимање мера заштите у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Потребно је обезбедити континуирано праћење стања квалитета животне средине и активности на простору у обухвату Плана, на основу чега се стварају услови за рационално управљање овим простором.

Према Закону о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Република, аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине у складу са овим и посебним законима, а циљеви Програма праћења стања животне средине били би:

- обезбеђење мониторинга,
- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга,
- одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга,
- дефинисање мониторинга загађивача,
- успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења локалног регистра извора загађивања, и
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У непосредној и широј околини подручја у обухвату Плана није успостављен континуални мониторинг квалитета природних ресурса: ваздуха, воде, земљишта и буке.

Мониторинг стања животне средине врши се систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине које обухвата праћење природних фактора, односно промена стања и карактеристика животне средине простора у обухвату Плана, непосредног и ширег окружења, а односи се на:

- Индикатор потрошње кисеоника у површинским водама,
- Квалитет воде за купање,
- Индекс сапробности (SI),
- SWQI (Serbian Water Quality Index),
- Загађене (непречишћене) отпадне воде,
- Укупна количина произведеног отпада,
- Угрожене и заштићене врсте,
- Укупан индикатор буке.

2.1. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Мониторинг квалитета параметара животне средине дефинисан је следећим правним актима:

- Законом о заштити животне средине ("Сужбени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др.закон у 43/11-УС);
- Законом о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09);
- Закон о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 11/11);
- Законом о потврђивању Кјото протокола уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе ("Службени гласник РС-Међународни уговори", бр. 88/07);

- Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Законом о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10-испр);
- Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10);
- Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98);
- Законом о амбалажи и амбалажном отпаду ("Службени гласник РС", бр. 36/09);
- Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Уредбом о класификацији вода ("Службени гласник РС", бр. 5/68);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 35/11);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 75/10);
- Уредбом о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма ("Службени гласник РС", бр. 88/10);
- Правилником о опасним материјама у водама ("Службени гласник РС", бр. 31/82);
- Правилником о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода ("Службени гласник РС", бр. 47/83 и 13/84-исправка);
- Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/10);
- Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање ("Службени гласник РС", бр. 23/94);
- Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10);
- Правилником о методологији за одређивање акустичких зона ("Службени гласник РС", бр. 72/10);
- Правилником о садржини и методама израде стратешких карата буке и начину њиховог приказивања јавности ("Службени гласник РС", бр. 80/10);

За комплекс марине, која може имати утицаја на квалитет животне средине, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 114/08), неопходно је у складу са Законом о процени утицаја ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), поднети захтев надлежном органу за утврђивање потребе о изради Студије процене утицаја.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско **контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.**

У циљу утврђивања мера, које треба предузимати ради заштите вода од загађивања и контроле резултата реализованих мера заштите, потребно је, поред систематског праћења квалитета површинских и подземних вода који врши Републички хидрометеоролошки завод, додатно вршити и контролу квалитета површинских и подземних вода и квалитет отпадних вода у циљу сагледавања:

- утицаја присутних загађујућих материја, посебно од пловила која егзистирају у акваторији марине,
- врста загађујућих материја и степена њиховог дејства на водопријемник,
- могућности елиминације штетног и опасног дејства присутних материја на водопријемнику.

Посебна испитивања се обављају у циљу одређивања обима и могућности последица хаваријског загађивања, провере и дефинисања техничких решења и за друге намене, према посебно утврђеним програмима.

Контола квалитета земљишта спроводи се у складу са Законом о заштити животне средине и Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања.

Ниво буке у животној средини контролише се системским мерењем буке које обезбеђује јединица локалне самоуправе. Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини дефинише дозвољени ниво буке у животној средини, а који се односи на основне индикаторе буке и на меродавни ниво буке.

Мере и услови заштите од буке утврђују се у складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10).

3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Неочекивани негативни утицаји се могу јавити у виду следећих појава:

- могући негативни утицаји у случају неусвајања Плана;
- могући негативни утицаји у случају усвајања Плана и непоштовања одредби истог;
- могући негативни утицаји при имплементацији Плана у фази реализације планираних намена, објеката и садржаја, а при одступању од одредби Плана;
- могући негативни утицаји реализованих намена и објеката (у редовном раду).

Неочекивани негативни утицаји у случају неусвајања Плана представљају потенцијалну опасност од непланског и неконтролисаног коришћења простора. Највећа опасност од појаве негативних, дугорочних, сложених, иреверзибилних утицаја и негативних ефеката, представља статус, стање и капацитет животне средине и здравља људи. У циљу контролисаног коришћења простора, потребно је донети и спроводити предметни План.

Неочекивани негативни утицаји у случају усвајања Плана и непоштовања одредби истог, разлог су за санкционисање у складу са законском регулативом која регулише област просторног и урбанистичкиг планирања и животне средине.

У случају неочекиваних негативних утицаја у поступку имплементације Плана односно извођење радова без услова и сагласности надлежних органа и институција, потребно је, у складу са важећом законском регулативом, спровести надзор и контролу и применити мере отклањања и минимизирања потенцијално настале штете, извршити санацију простора и применити мере ревитализације (ремедијације) и заштите животне средине.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у току експлоатације) се морају спречити урбанистичким и техничким мерама заштите, мерама спречавања и отклањања насталих узрока, санације последица и успостављањем мониторинга животне средине. У израду Плана укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у свим фазама израде и у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора. У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава (наведен у предходном поглављу).

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Стратешка процена је израђена урбанистичке документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Плана и Стратешке процене, те валоризације терена. У Елаборату су анализирани све Планом предвиђене активности, извршена је синтезна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину, и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Плана на животну средину.

Примењени метод поштује наведене опште методолошке принципе и спроводи се у неколико фаза:

1. Најпре се утврђују полазне основе стратешке процене, које обухватају: дефинисање предмета као и просторног обухвата Стратешке процене, циљева и метода рада, правног, планског и документационог основа;
2. Анализа постојећег стања и стања квалитета чиниоца животне средине, анализираних кроз природне услове;
3. Затим се врши процена могућег утицаја на животну средину на основу квантификације појединих елемената животне средине, научних сазнања, података објављених у литератури, другим студијама, искустава других земаља и сл;
4. Након тога предлажу се мере за спречавање и ограничавање штетних утицаја у току спровођења и реализације Плана, мере за унапређење стања животне средине, мере за праћење стања животне средине које обухватају предлог индикатора за праћење стања животне средине и по потреби успостављање нових мерних тачака.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У процесу израде Стратешке процене утицаја Плана нису уочене тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера предметног Плана на животну средину. Процена стања животне средине извршена је на основу постојећих података о стању животне средине на простору у обухвату Плана, услова надлежних институција, постојеће просторно-планске и урбанистичке документације, природних карактеристика просторне целине, као и података друге доступне документације.

Уочена тешкоћа, значајна за квалитетну процену стања животне средине и ток процене утицаја стратешког карактера је недостатак квантификованих података за приказ постојећег стања животне средине у обухвату Плана, непостојање локалног регистра извора загађивања и обједињених ажурираних података стања тј. континуалног мониторинга појединачних параметара животне средине на нивоу јединице локалне самоуправе којој планско подручје припада, а којима би било могуће извршити квалитативну и квантитативну анализу утицаја постојећих и планираних решења у односу на животну средину.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Планом нису разрађивана и предложена варијантна решења. Планом је дато решење адекватно планираној намени простора у обиму које дозвољавају прописане мере заштите, те су дата решења усклађена са заштитом животне средине.

Утврђени су основни критеријуми просторног уређења и правила изградње и утврђени су критеријуми коришћења природних ресурса и мере заштите животне средине.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проблематика заштите животне средине разматрана је у оквиру израде Плана, али и у оквиру Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Плана на животну средину је **сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење**, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, извршена је анализа постојећег стања животне средине и Планом предвиђене активности.

Резимирајући утицаје Плана на животну средину и елементе одрживог развоја може се констатовати да ће већина утицаја планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор. Мањи негативни утицаји, које је могуће очекивати реализацијом планских решења, ограниченог су интензитета и просторних размера. Да би се овакви утицаји свели у оквире који неће оптеретити капацитет простора, потребно је спроводити мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја Плана на животну средину.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", број 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе Плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО